

Nivelvaiheen yhteistyömalli sosiaalihuollon (alle 18-vuotiaat), opiskeluhoollon ja oppilaitoksen välillä

Lyhyt kuvaus

Tämä toimintamalli on nivelvaiheen tiedonsiirtomalli, jonka tavoitteena on varmistaa sujuva ja monialainen tiedonkulku sosiaalihuollon, oppilaitoksen ja opiskeluhoollon välillä. Alaikäisen osalta **huoltajaan tulisi olla ensisijaisesti yhteydessä kaikissa vaiheissa**, kun nuoren tilanteesta herää huolta.

Tarve ja tavoite: Yhtenäinen, oikea-aikainen ja monialainen toimintamalli, joka varmistaa, että vahvaa tukea tarvitsevat opiskelijat saavat eri organisaatioilta tarvitsemansa riittävän ja oikea-aikaisen tuen opintojensa aikana. Turvataan saumaton tiedonkulku eri toimijoiden välillä ja opintoihin kiinnittyminen, jotta opinnot eivät keskeytyisi.

Toimintamalli: Toimintamallia toteutetaan hyvinvointialueen sosiaalihuollossa (lastensuojelu, perhesosiaalityö), Savon ammattiopistossa, Varkauden lukiossa ja opiskeluhoollossa (PSHVA). Toimintamallin kohderyhmänä on alle 18-vuotiaat toisella asteella opiskelevat suuremman huolen opiskelijat, joilla on:

- suuri poissaolojen määrä
- erityisen tuen päätös
- oppimisen haasteita tai
- opiskelukykyyn vaikuttavia terveydellisiä tai sosiaalisia haasteita.

Minkä ongelman tai haasteen toimintamalli ratkaisee?

- Opiskelijat, joilla on vahva monialaisen tuen tarve, eivätkä he saa riittävää ja oikea-aikaista tukea nivelvaiheessa.
- Puutteellinen tiedonkulku vaikeuttaa opintoihin kiinnittymistä sekä lisää riskiä opintojen keskeyttämiseen.

Rakenne: Sosiaalihuollon ammattilaisten, opiskeluhoollon ja oppilaitoksen ammattilaisten välinen tiedonsiirtomalli.

Opintojen alussa:

- Sosiaalityöntekijä saa opiskelijan luvan tiedonsiirtoon: lupa yhteistyöhön opiskeluhuoltoon (kuraattoriin) ja oppilaitokseen palvelutarvearvioinnin yhteydessä tai asiakkuuden aikana. Jos opiskelijalla on sosiaalihuollon asiakkuus ja hän aloittaa opinnot toisella asteella, sosiaalialan ammattilainen pyytää nuorelta luvan tiedonsiirtoon opiskeluhuollon kuraattorille **sekä** oppilaitoksen opinto-ohjaajalle.
- Sosiaalihuolto ottaa yhteyden oppilaitoksen kuraattoriin salatulla sähköpostilla tai puhelimitse. Mikäli nuori kieltäytyy opiskeluhuollon kanssa tehtävästä yhteistyöstä, käytetään **tarvekohtaista harkintaa** ja otetaan yhteys oppilaitokseen opinto-ohjaajaan, joka siirtää tiedon opetushenkilöstölle. Välttämätöntä tietoa voidaan luovuttaa ilman asiakkaan suostumusta opetustoimen edustajalle koulutuksen tarpeen selvittämiseksi, järjestämiseksi tai toteuttamiseksi tilanteissa, jotka ovat lastensuojelun kannalta merkityksellisiä.
- Yhteydenotossa sovitaan, riittääkö puhelimitse tehtävä tiedonsiirto vai tarvitaanko monialainen palaveri.
- Jos puhelintiedonsiirto riittää, kuraattori siirtää tiedon opinto-ohjaajalle ja opinto-ohjaaja edelleen opetuksen järjestämisen kannalta tarpeellisille toimijoille.
- Jos monialainen palaveri tarvitaan, sosiaalihuolto/oppilaitos/opiskeluhuolto kokoaa tarvittavat toimijat palaveriin (livenä tai Teams). Palaverissa sovitaan seurannan vastuut ja oppilaitoksen tukitoimet.
  - Palaverissa sovitut asiat kirjataan oppilaitoksen nivelvaiheen tiedonsiirtolomakkeeseen tai monialaisen asiantuntijaryhmän muistioon.
  - Opiskeluhuolto ja sosiaalitoimi kirjaavat tarvittavat asiat omiin asiakastietojärjestelmiinsä.

Opintojen aikana:

- Varhainen yhteydenotto eri toimijoiden välillä huolen herätessä.
- Huolen herätessä opiskelijasta oppilaitos konsultoi opiskeluhuoltoja, joka tarvittaessa auttaa yhteydenotossa ja yhteistyössä sosiaalihuoltoon / lastensuojeluun.
- Lastensuojeluilmoituksen jälkeinen yhteistyö nuoren luvalla
  - ilmoituksen tekijä kirjaa opiskelijan taustan ja tuen tarpeen lisäksi ilmoituslomakkeen lisätietokohtaan:
    - ✓ toiveen yhteisestä vuoropuhelusta/monialaisesta palaverista oppilaitoksen kanssa
    - ✓ omat yhteystiedot
    - ✓ nuoren luvan yhteistyöhön
- Jos oppilaitoksessa tiedetään, että nuorella on sosiaalihuollon asiakkuus, oppilaitoksen työntekijä voi olla suoraan yhteydessä puhelimitse nuoren omaan sosiaalityöntekijään.

- Mikäli tarve monialaiselle palaverille todetaan, kootaan ryhmä sosiaalihuollosta, oppilaitoksesta ja opiskeluhuollosta.

Opintojen keskeyttäminen määräaikaisesti tai määräaikainen erottaminen:

- Oppivelvollisen opintojen määräaikaisen keskeyttämisen syitä voivat olla:
  - oppivelvollisuuden suorittamisen estävä pitkäaikainen sairaus tai vamma
  - raskaus- tai vanhempainrahan saaminen
  - vähintään kuukauden kestävä tilapäinen ulkomailla oleskelu, jos osallistuu vastaavaan koulutukseen tai voidaan katsoa muutoin suorittavan oppivelvollisuutta ulkomailla oleskelun aikana
  - oppivelvollisuuden suorittamisen estävän elämäntilanteeseen liittyvän muun painavan syyn vuoksi
- Jos opiskelija keskeyttää opintonsa määräaikaisesti ja opiskelijan tilanteesta herää huoli, oppilaitos konsultoi opiskeluhuoltoa, joka tarvittaessa auttaa yhteydenotossa ja yhteistyössä sosiaalihuoltoon.
- Tarvittaessa kutsutaan koolle monialainen palaveri opiskelijan tilanteen selvittämiseksi: Sovitaan kuka tukee opiskelijaa opintojen määräaikaisen keskeyttämisen tai määräaikaisen erottamisen aikana
- Määräaikaisen erottamisen aikana koulutuksen järjestäjän tulee yhdessä oppivelvollisen ja tämän huoltajan tai muun laillisen edustajan kanssa laatia suunnitelma oppivelvollisuuden suorittamisesta ko aikana.
- Oppivelvollisella on oikeus opiskeluhuollon palveluihin määräaikaisen erottamisen ja määräaikaisen keskeyttämisen aikana.
- Jos tehdään lastensuojeluilmoitus, ilmoituksen tekijä lisää ilmoituksen lisätietokohtaan:
  - toiveen yhteisestä vuoropuhelusta/monialaisesta palaverista oppilaitoksen kanssa
  - omat yhteystiedot
  - nuoren luvan yhteistyöhön

Riski opintojen keskeytymiselle ja eronneeksi katsomiselle:

- Yhteistyö ja ennakointi ovat tärkeitä ennen opintojen keskeyttämistä. Varhainen yhteydenotto/konsultointi eri toimijoiden välillä huolen herätessä on tärkeää.
- Kootaan monialaiseen palaveriin tarvittavat toimijat
- Kun oppivelvolliselle ja huoltajalle lähetetään varoitus opinto-oikeuden menettämisestä, tilanteesta ilmoitetaan aina opiskeluhuollolle opiskelijan nimellä, opiskelijan lupaa ei tarvita. Oppilaitos ja opiskeluhuolto yhteistyössä arvioivat lastensuojeluilmoituksen tekemistä.
- Lastensuojeluilmoituksen jälkeinen yhteistyö nuoren luvalla

- Ilmoituksen tekijä lisää ilmoituslomakkeen lisätietokohtaan:
  - ✓ toiveen yhteisestä vuoropuhelusta/monialaisesta palaverista oppilaitoksen kanssa
  - ✓ omat yhteystiedot
  - ✓ nuoren luvan yhteistyöhön
- Mikäli lastensuojeluilmoitusta ei ole tehty, oppilaitos tekee aina ilmoituksen, kun oppivelvollisen opinto-oikeus päättyy.

Resurssit: Toteutetaan olemassa olevilla resursseilla.

Toimintaprosessin kuvaus

- **Vaiheet:** Kuvattu toimintamallin kohdalla
- **Työkalut ja menetelmät:** Kuvattu toimintamallin kohdalla
- **Mittarit ja seuranta:** Miten toimintamallin onnistumista mitataan?
  - Toisen asteen keskeyttämismäärät.

- Kokemukset tiedonsiirrosta Wörtti hankkeen aikana
- **Palaute ja kehittäminen:** Toimintamallista kerätään palaute, joka käydään yhteistyötahojen kanssa läpi ja malleja kehitetään palautteen mukaan.

Linkit

Innokylä (lisää)

Lomakkeen lähteet:

[Tunnista ja kuvaa hyvä toimintamalli - THL](#)

[Innokylä on kaikille avoin yhteisen kehittämisen ja tiedon jakamisen ympäristö | Innokylä](#)